

Motion till riksdagen 2024/25:346

av **Markus Kallifatides (S)**

Finanspolitiskt ramverk för klimatomställningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att det finanspolitiska ramverket medger lånefinansiering av vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har ett av världens mest restriktiva ramverk för den ekonomiska politiken, enligt vilket hela den offentliga sektorns finanser ska visa överskott över en konjunkturcykel. Det är väldigt svårt att bedriva offensiv reformpolitik med en statsbudget som ska visa ständiga överskott och ett ständigt sjunkande skatteuttag. En trovärdig kritik av samhällsproblemen kräver därför både reformförslag och seriösa svar på hur dessa reformer ska finansieras.

Nuvarande finanspolitik har alltså som mål att den offentliga sektorn ska gå med överskott – i stället för att syfta till att uppnå full sysselsättning och jämn ekonomisk fördelning eller att ge tillräckligt utrymme att hantera akuta eller kommande samhällsproblem, såsom klimatomställning, bostadsbrist, migrationsströmmar eller pandemier.

En rimlig ordning vore istället att låta nödvändiga investeringar för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar lånefinansieras samtidigt som det offentligas driftskostnader för bland annat pensioner och välfärdsåtaganden även framgent finansieras fullt ut med skatter över konjunktursvängningarna.

För vad är pengar på banken värda när vi saknar infrastruktur, beredskapslager, marginaler i välfärd och bostäder samt inte klarar av att skydda livsavgörande värden i jordens atmosfär och ekosystem? Och hur skapar vi framtida välbstånd utan nödvändiga satsningar på framtidens gröna industri och arbetsmarknad? Sund ekonomiskushållning handlar nämligen inte bara om att spara, utan om att göra rätt satsningar och investeringar för framtiden.

Våra grannländer har insett detta. I Danmark ser man nu över finanspolitiken och tillåter lånefinansiering på upp till 0,5 % av BNP fram till 2030. I Tyskland har man brutit ut och skapat en klimatomställningsfond finansierad av ett kortsiktigt underskott på nästan 6 % av BNP. Även Nederländerna, USA och flera andra länder i Västeuropa har gjort upp med åtstramningspolitiken och satsar nu på infrastruktur och grön industriomställning.

Sverige behöver ett nytt moderniserat finanspolitiskt ramverk för en klimatomställning som gör skillnad på investeringar och driftskostnader så att det är möjligt att lånefinansiera investeringar över tid. Det skulle göra det möjligt att på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt öka investeringstakten, med upprustning och nybyggnation av bland annat tåglinjer för gods- och persontransport och andra viktiga regionala infrastruktur-satsningar som kräver statligt deltagande. Det skulle också möjliggöra för Sverige att behålla frontpositionen i den gröna industriella omställning som nu pågår, se till att rätt förutsättningar finns för en stor utbyggnad av elproduktionen och ge fler kommuner i Sverige förutsättningar att blomstra. Det handlar både om att lämna efter oss ett bättre samhälle och en starkare ekonomi till våra barn och om att säkra att planeten fortfarande är beboelig för framtida generationer.

Markus Kallifatides (S)